1. Профіль освітньої програми Українська мова та література
зі спеціальності 014 Середня освіта
галузі знань 01 Освіта

	1. Загальна інформація	
	Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича Філологічний факультет кафедра історії та культури української мови, кафедра сучасної української мови, кафедра української літератури
	Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Ступінь вищої освіти: Магістр. Освітня кваліфікація: Магістр. Середня освіта (Українська мова та література). Професійна кваліфікація: Вчитель-магістр (українська мова та література)
	Офіційна назва освітньої програми	Українська мова та література
	Тип диплома та обсяг освітньої програми	Диплом магістра, одиничний; термін навчання – 1 рік 4 місяці (90 кредитів ЄКТС).
	Наявність акредитації	Сертифікат про акредитацію № 2613 від 17.12.2021, дійсний до 01.07.2027
	Цикл / рівень	НРК України – 7 рівень, FQ-EHEA – другий цикл, EQF-LLL – 7 рівень
	Передумови	Наявність ступеня бакалавра
	Мови викладання	Українська
	Термін дії освітньої програми	2027
	Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	https://phil.chnu.edu.ua/osvitni-prohramy/opp-ukrainska-mova-ta-literatura-spets-01401-serednia-osvita-druhoho-mahisterskoho-rivnia-osvity/osvitnia-prohrama-2025/obhovorennia-op-2025/
	2. Мета освітньої програми	
	Підготувати фахівця, який володіє фундаментальними теоретичними основами лінгвістики й літературознавства, методологією наукового дослідження, сучасними інформаційними технологіями та здатний до безперервної самоосвіти, професійного самовдосконалення. Забезпечити засвоєння знань, умінь та навичок вирішувати складні нестандартні завдання і проблеми інноваційного та дослідницького характеру у галузі середньої освіти, що дасть здобувачеві вищої освіти можливість вільного доступу до працевлаштування, здійснення професійної діяльності, пов'язаної з викладанням у закладах загальної середньої освіти, а також для подальшого навчання й наукової діяльності.	
	3. Характеристика освітньої програми	
	Предметна область	Галузь знань: 01 Освіта / Педагогіка Спеціальність: 014 Середня освіта.

		Освітня програма: Українська мова та література. *Предметна область:* компетентності, вміння та навички, які підготують випускників до виконання завдань і вирішення проблем у галузі середньої освіти; сучасні педагогічні технології та вміння ведення навчально-виховного процесу в закладах загальної середньої освіти; навички проведення наукових досліджень.
	Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна зорієнтована на здобуття студентами професійних знань, умінь, навичок, низки компетентностей для успішної реалізації професійної діяльності; має виразний прикладний аспект та науково-дослідницький складник.
	Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	*Об'єктом вивчення та професійної діяльності* магістра є українська мова (у теоретичному, практичному та науково-дослідницькому аспектах); українська література (у теоретичному, практичному та науково-дослідницькому аспектах); міжособистісна, міжкультурна та масова комунікація в усній і письмовій формах; освітньо-виховний процес у закладах середньої освіти (за предметною спеціалізацією „Українська мова та література"); педагогічна діяльність в інклюзивному освітньому просторі (в управлінському, теоретико-прикладному та дослідницько-проєктному аспектах). *Цілі навчання*: формувати в здобувачів вищої освіти загальні і фахові компетентності майбутніх учителів української мови та літератури; випрацювати вміння та навички, необхідні для досліджень в галузі лінгвістики, літературознавства, технологій викладання української мови та літератури, а також вирішення освітніх проблем та організація виховної роботи в закладах освіти, оцінювання письмових та усних текстів різних жанрів і стилів, організації успішної комунікації українською мовою. *Теоретичний зміст предметної галузі*: теорія філологічної науки і теорія наукових галузей, що відповідають предметній спеціалізації, основи сучасних педагогічних технологій, технологій навчання української мови та літератури в закладах загальної середньої освіти. *Методи, методики та технології*: загальнонаукові та спеціальні філологічні методи дослідження мови та літератури. Методи формування предметних компетентностей у закладах загальної середньої освіти, моніторинг професійної педагогічної діяльності та аналіз педагогічного досвіду, здатності до самоорганізації професійної педагогічної діяльності та професійного зростання, проведення дослідницької діяльності за фахом (у т. ч. освітніх вимірювань), використання ефективних способів партнерської взаємодії суб'єктів освітнього процесу в умовах відкритості та мінливості соціокультурного середовища. *Інструменти та обладнання*: сучасні універсальні та спеціалізовані інформаційні технології (комунікаційні, пошукові, аналітичні). Використання баз інших освітніх установ (за угодами про співпрацю) для проведення навчальних та виробничих практик.
	Особливості програми	Освітньо-професійна програма спрямована на оволодіння здобувачами вищої освіти фундаментальними знаннями на навичками філологічних та педагогічних досліджень, викладання української мови та літератури в закладах загальної середньої освіти через оволодіння інтегральною, загальними та фаховими (професійними) компетентностями; враховує новітні вимоги щодо зв'язку теоретичних положень з їхнім застосуванням в освіті (освітня програма передбачає лекційні і практичні заняття, науково-дослідну та педагогічну практики); має на меті формування особистості вчителя, здатного не тільки практично застосовувати набуті знання, а й генерувати нові ідеї, реалізовувати інноваційні педагогічні та цифрові технології у педагогічній

		діяльності; уможливлює реалізацію академічної мобільності навчання за програмами обміну на філологічних факультетах провідних ЗВО України, а також за кордоном в межах подвійного дипломування. В аспекті провідного принципу навчання впродовж життя освітньо-професійна програма відкриває перспективи здобуття вищої освіти на третьому рівні – доктора філософії. Освітня програма передбачає лекційні і практичні заняття, науково-дослідну та педагогічну практики.
	4. Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
	Придатність до працевлаштування	Робота в закладах загальної середньої освіти різного типу та форми власності (вчитель української мови та літератури, керівник гуртка тощо). Назва професії та її код (за Національним класифікатором України ДК 003:2010 „Класифікатор професій”): 2320 Вчитель закладу загальної середньої освіти.
	Подальше навчання	Можливість навчання за програми підвищення кваліфікації та академічної мобільності. Право на здобуття третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти – ступеня доктора філософії.
	5. Викладання та оцінювання	
	Викладання та навчання	Базовані на принципі особистісного підходу, дистанційного навчання в системі Moodle ЧНУ ім. Юрія Федьковича. Реалізовані на принципах студентоцентрованого навчання, самонавчання, проблемно-орієнтованого навчання у формі лекцій, мультимедійних та інтерактивних лекцій, практичних занять, семінарів, тренінгів, самостійної навчальної і дослідницької роботи з використанням елементів дистанційного навчання, виконання проєктів, проходження науково-дослідної та педагогічної практик, написання кваліфікаційної роботи.
	Оцінювання	Система оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти за всіма видами навчальної діяльності передбачає: поточний, підсумковий контроль (усні та письмові екзамени, заліки, індивідуальні завдання, контрольні роботи, тестування, есе, захист звітів з практик), атестація здобувачів - захист кваліфікаційної роботи.

6. Програмні компетентності		
Інтегральна компетентність	Здатність розв’язувати прикладні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі середньої освіти, які вимагають достатнього інтелектуального потенціалу й поглибленого рівня знань та вмінь інноваційного характеру, а також передбачають застосування теорій і методик наук про освіту, зокрема філологічну, в умовах організації навчально-виховного процесу в закладі загальної середньої освіти.	
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК-1	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
	ЗК-2	Здатність бути критичним і самокритичним. Здатність до ціннісно-світоглядної реалізації особистості.
	ЗК-3	Здатність діяти відповідально, усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку.
	ЗК-4	Здатність до проведення досліджень в освітній сфері, пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
	ЗК-5	Здатність розуміти і сприймати етичні принципи, сумлінно виконувати професійні обов’язки, дотримуватися норм академічної доброчесності і професійної етики.
	ЗК-6	Здатність до абстрактного мислення, генерування нових ідей,

		ініціативності, вміння виявляти та розв'язувати проблеми.
	ЗК-7	Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій для вирішення стандартних завдань професійної діяльності.
	ЗК-8	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях, адаптовуватися та діяти за нових умов, працюючи в команді та автономно.
	ЗК-9	Здатність брати на себе відповідальність, проявляти лідерські риси, працювати в команді, уміти поєднувати особисті потреби з інтересами колективу й суспільства, спільно виробляти рішення і брати участь у їх реалізації. Усвідомлена повага до української культури, різноманіття релігій і етнокультур.
Фахові компетентності (ФК)	ФК-1	Здатність проєктувати й організовувати освітній процес з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей здобувачів освіти, їх освітніх потреб і можливостей; створювати безпечне освітнє середовище, обирати відповідні методики та технології навчання, ефективно застосовувати педагогічні концепції, забезпечувати психолого-педагогічний супровід учнів та партнерську взаємодію з учасниками освітнього процесу.
	ФК-2	Здатність інтегрувати теоретичні та практичні знання для здійснення наукового аналізу і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.
	ФК-3	Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань; обирати методи й засоби навчання з педагогіки, психології, технології викладання української мови та літератури, спрямовані на розвиток здібностей здобувачів освіти з урахуванням їх індивідуальних і вікових особливостей школярів, міжособистісних взаємин, усвідомлення рівних можливостей і гендерних питань для забезпечення мотивувального, розвивального та інклюзивного освітнього простору.
	ФК-4	Здатність до організації та координування самостійної та дослідницької роботи здобувачів освіти; здійснювати педагогічний супровід процесів соціалізації та їхнього професійного самовизначення, підготовки до свідомого вибору життєвого шляху.
	ФК-5	Здатність здобувачів вищої освіти визначати сутність і психолого-педагогічні основи процесів навчання й виховання, зміст мовної освіти.
	ФК-6	Здатність осмислювати літературу як полісистему, використовувати профільні знання в галузі літературознавства для оцінки сучасного літературного процесу в Україні та світі під час педагогічної діяльності.
	ФК-7	Здатність використовувати можливості мережевих програмних систем та інтернет-ресурсів для вирішення теоретичних і практичних завдань у галузі професійної діяльності. Аналізувати й оцінювати доцільність та ефективність їх застосування.
	ФК-8	Здатність узгоджувати фахову стратегію і тактику, обрані технології з відомими напрямами в методиці, методами, формами та засобами навчання української мови та літератури в закладах загальної середньої освіти.
	ФК-9	Здатність організовувати навчальний процес з української мови та літератури на засадах особистісно-орієнтованого, діяльнісного та компетентнісного підходів; проєктувати та організовувати навчальний

		процес на рівні курсу, розділу, теми, уроку, педагогічної ситуації.
	ФК-10	Здатність формувати в учнів уміння користуватися метамовою лінгвістики та літературознавства; знати термінологію, загальні теоретичні положення мовознавства й літературознавства, історичні надбання та новітні досягнення і ступінь їх висвітлення в шкільному курсі української мови.
	ФК-11	Здатність виявляти розуміння ролі лінгвістики у формуванні сучасної наукової картини світу; чітке уявлення про походження мови, принципи і механізми її функціонування й розвитку; усвідомлення значення мови в житті соціуму; уміння розвивати в учнів необхідні лінгвістичні компетенції.
	ФК-12	Здатність консультувати суб'єктів педагогічного впливу (учнів, батьків, громаду) щодо освітніх і культурних проблем, дотримання норм літературної мови, проблем культури мови та мовної політики держави.
7. Програмні результати навчання		
Знання та уміння	ПРН-1	Знати й розуміти шляхи розвитку системи освіти України в умовах реформ та світових освітніх тенденцій.
	ПРН -2	Знати сучасну термінологію, наукові поняття, концепції, теорії, методи дослідження педагогічних та філологічних наук. Розуміти загальні тенденції, закономірності розвитку педагогічної та філологічної наук, їх значення у формуванні наукової картини світу сучасного школяра, студента.
	ПРН -3	Демонструвати належний рівень володіння державною мовою для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в науковому спілкуванні; презентувати результати досліджень державною мовою.
	ПРН -4	Знаходити оптимальні шляхи ефективної взаємодії у педагогічному колективі та з представниками інших професійних груп різного рівня на засадах партнерства.
	ПРН -5	Проєктувати, конструювати, організовувати й аналізувати процес самоосвіти, власну навчально-педагогічну та науково-професійну діяльність, вибудовуючи та втілюючи в життя стратегію саморозвитку й професійного самовдосконалення.
	ПРН-6	Знати сучасні теорію та методику, технології навчання філологічних предметів, інноваційних та інформаційно-комунікаційних та комп'ютерних технологій навчання для успішного й ефективного викладання української мови та літератури в закладах загальної середньої освіти.
	ПРН-7	Знати зміст і принципи організації освітньої діяльності в закладах загальної середньої освіти, сутність проєктування навчальних програм, підручників, інформаційних і науково-методичних матеріалів із української мови та літератури.
	ПРН-8	Дотримуватися правил академічної доброчесності.
	ПРН-9	Аналізувати та критично оцінювати власну професійно-педагогічну діяльність, підвищувати свій професійний рівень, навчаючись з високим ступенем автономії впродовж життя; демонструвати вміння працювати в команді, організовувати індивідуальну і групову роботу, аналізувати та оцінювати її ефективність.

	ПРН-10	Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти обраної філологічної спеціалізації.
	ПРН-11	Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, обираючи для цього оптимальні дослідницькі підходи й методи; інтерпретувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.
	ПРН-12	Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань, власну точку зору на них та її обґрунтування як фахівцям, так і широкому загалові, зокрема особам, які навчаються.
	ПРН-13	Знати теоретичні положення мовознавства та ступінь їх висвітлення в шкільному курсі української мови, історичні надбання та новітні досягнення лінгвістичної науки та вміти їх критично осмислювати й інтерпретувати; розуміти важливість мови в організації життєдіяльності як суспільства загалом, так і мікроспільноти, зокрема шкільного колективу.
	ПРН-14	Демонструвати вміння провадити наукову діяльність у галузі лінгводидактики, методики навчання української мови та української літератури; здійснювати апробацію інноваційних методів навчання й викладання; розробляти нетрадиційні конспекти уроків, лекційних і практичних занять.
	ПРН-15	Аналізувати психолого-педагогічні особливості різних вікових категорій школярів та здобувачів вищої освіти в цілісному педагогічному процесі в умовах індивідуалізації та диференціації навчання.
	ПРН-16	Демонструвати знання з обраної філологічної спеціалізації, вміння збирати, систематизувати та інтерпретувати мовні й літературні явища, обирати оптимальні дослідницькі прийоми й методи для їх аналізу.
	ПРН-17	Уміти вибудувати педагогічну діяльність на засадах толерантності й співробітництва з урахуванням мультикультурності та різноманіття світу.

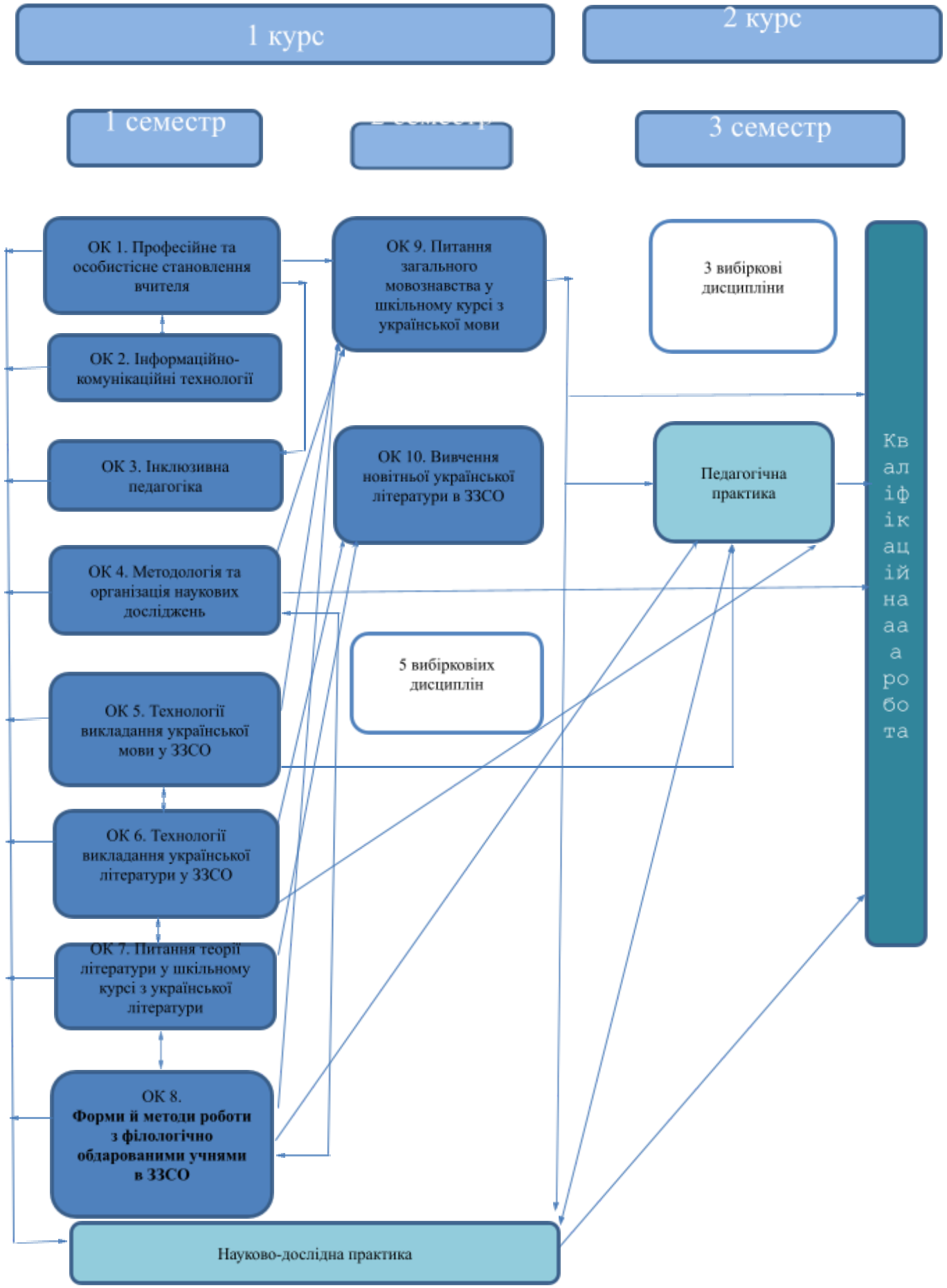
2.1. Перелік компонент ОП «Українська мова та література»

Код н/д	Компоненти ОП (навчальні дисципліни, практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
І. Обов'язкові компоненти			
ОК 1.	Професійне та особистісне становлення вчителя	3,0	залік
ОК 2.	Інформаційно-комунікаційні технології	3,0	екзамен
ОК 3.	Інклюзивна педагогіка	3,0	залік
ОК 4.	Методологія та організація наукових досліджень	3,0	залік
ОК 5.	Технології викладання української мови та літератури у ЗЗСО	6,0	екзамен

ОК 6.	Питання теорії літератури у шкільному курсі з української літератури	4,0	екзамен
ОК 7.	Форми й методи роботи з філологічно обдарованими учнями в ЗЗСО	3,0	залік
ОК 8.	Питання загального мовознавства у шкільному курсі з української мови	7,0	залік
ОК 9.	Вивчення новітньої української літератури в ЗЗСО	3,0	екзамен
НДП	Науково-дослідна практика	10,0	захист
ПП	Педагогічна практика (8 т.)	12,0	захист
А	Кваліфікаційна робота	9,0	захист
Загальний обсяг обов'язкових компонент		**66 (73,3%)**	
II. Вибіркові компоненти			
ВК 1.		3,0	залік
ВК 2.		3,0	залік
ВК 3.		3,0	залік
ВК 4.		3,0	залік
ВК 5.		3,0	залік
ВК 6.		3,0	залік
ВК 7.		3,0	залік
ВК 8.		3,0	залік
Загальний обсяг вибіркових компонент		**24 (26,7%)**	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		**90**	

Вибіркові компоненти обирають з каталогу дисциплін спеціальності (https://docs.google.com/document/d/1WMFThkNEUHDkc3TjxWEQA4OFHmUGzjMIhZRbENL52RI/edit)
та університету.

Структурно-логічна схема ОП

4. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація здобувачів закладів вищої освіти здійснюється відповідно до Закону України «Про вищу освіту», правил академічної доброчесності Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, Положень Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича «Про організацію освітнього процесу», «Про атестацію здобувачів вищої освіти та організацію роботи Екзаменаційної комісії», «Про контроль і систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти».

Атестація здобувачів освітньої програми «Українська мова та література» здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи на засіданні екзаменаційної комісії і завершується за рішенням екзаменаційної комісії видачею документу встановленого зразка про присудження їм ступеня вищої освіти Магістр, присвоєнням освітньої кваліфікації – Магістр. Середня освіта (Українська мова та література) та професійної кваліфікації – Вчитель-магістр (українська мова та література). Атестація відбувається відкрито і публічно.

5. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

Компоненти освітньої програми / Програмні компетентності		ОК 1.	ОК 2.	ОК 3.	ОК 4.	ОК 5.	ОК 6.	ОК 7.	ОК 8.	ОК 9.	ОК 10.	НДП	ПП	А
Інтегральна компетентність		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Загальні компетентності	ЗК-1				+	+	+		+	+			+	+
	ЗК-2	+			+							+	+	+
	ЗК-3			+		+	+	+		+	+	+	+	+
	ЗК-4		+		+					+		+		+
	ЗК-5	+		+		+	+		+			+	+	+
	ЗК-6				+					+		+	+	+
	ЗК-7		+			+	+		+			+	+	+
	ЗК-8	+		+		+	+	+		+	+	+	+	+
	ЗК-9	+		+		+	+		+				+	+
Фахові компетентності	ФК-1	+		+									+	+
	ФК-2				+			+		+	+	+	+	+
	ФК-3			+		+	+	+	+	+	+		+	+
	ФК-4		+		+	+	+		+	+		+	+	+
	ФК-5	+		+		+	+		+	+		+	+	+
	ФК-6					+	+	+			+		+	+
	ФК-7		+		+	+	+					+	+	+
	ФК-8					+	+						+	+
	ФК-9	+				+	+	+	+	+	+		+	+
	ФК-10				+			+		+	+	+	+	+
	ФК-11									+		+		+
	ФК-12	+				+	+		+	+			+	+

6. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПР) відповідними компонентами освітньої програми

Компоненти освітньої програми / Програмні результати навчання	ОК 1.	ОК 2.	ОК 3.	ОК 4.	ОК 5.	ОК 6.	ОК 7.	ОК 8.	ОК 9.	ОК 10.	НДП	ПП	А
ПР-1	+		+		+	+						+	+
ПР-2	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПР-3				+							+	+	+
ПР-4			+		+	+						+	+
ПР-5	+			+				+			+	+	+
ПР-6		+			+	+	+		+	+			+
ПР-7		+			+	+		+	+			+	+
ПР-8	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+
ПР-9	+										+	+	+
ПР-10				+			+		+	+	+		+
ПР-11				+					+		+	+	+
ПР-12							+	+	+	+	+	+	+
ПР-13		+							+		+		+
ПР-14		+		+	+	+					+	+	+
ПР-15			+					+			+	+	+
ПР-16				+	+	+	+		+	+	+	+	+
ПР-17	+		+					+				+	+